

Posudek diplomové práce

Název práce: *Autor a svět textu* (Praha 2019)

Autor: Bc. Jan Šteffl

Vedoucí práce: Jiří Lukeš, PhD.

Formální kritéria:

Česky psaná diplomová práce, předložená na katedře biblistiky a judaismu HTF UK v Praze (odevzdaná v řádném termínu), odpovídá formálním kritériím stanoveným pro vypracování diplomových prací a obsahuje všechny náležitosti (včetně prohlášení studenta o samostatném vypracování a podpisu) nutné pro její přijetí. Práce byla kontrolována v systému Turnitin a nevykazuje znaky plagiátu.

Rozsah a struktura:

Předložená diplomová práce čítá celkem 60 stran, přičemž její „textová část“ začíná na straně 6 a končí na straně 55. Práce obsahuje pět kapitol, přičemž kapitoly 3., 4. a 5. jsou členěny do dalších pododdílů. *Úvod* (s. 6-9) a *Závěr* (s. 54-55) nejsou číslovány jako kapitoly a tvoří samostatné celky. Rozsáhlý *Seznam literatury* je na stranách 56-59, autor těží převážně ze zdrojů českých, dále pak z anglických a německých. *Abstrakt (Abstract)*, psaný česky i anglicky se nachází na straně 60. Jednotlivé kapitoly mají rozsah: 1. *Počátky bádání po autorovi a proměna jeho pozice v rámci knižního trhu* (s. 10-13), 2. *K rozkrývání skrytosti – východiska hermeneutického kruhu a jeho vývoj* (s. 14-16), 3. *Autor v mezích strukturalismu a formalismu* (s. 17-24), 4. *Výzvy poststrukturalismu* (25-44), 5. *Autor ve světě narativu* (s. 45-53).

Jazyk, styl a grafická úprava práce:

Jazyk práce je kultivovaný, spisovný, autor ovládá odbornou terminologii, myšlenky formuluje jasně a citace odpovídají zvyklostem v oboru. Práce je obsažná, ač není příliš rozsáhlá, autor dokáže stručně vystihnout promyšlenou problematiku a rychle přechází k jádru věci. Místy je styl blízký spíše tezím, které jsou řazeny za sebou, avšak celkově je práce čtivá. Autor neusiluje o popularizaci problematiky a pro odborné účely zvolený styl vyhovuje. Chyb se autor dopouští jen při práci se spojovníkem či pomlčkou (namátkou s. 6, 10, 11, 12, 20 ... 32, 46, 47, 52, 54, 55) a u jmen A. Assmannové, kde chybí „s“ (s. 7) či u Shlomith Rimmon-Kenan, kde v křestním jménu chybí „h“ (s. 45). Autorova gramatika je korektní, což platí také o grafické úpravě práce, kde autor náležitě člení témata, nadpisy i odstavce. Práce má rozsáhlý a pečlivě vypracovaný poznámkový aparát, v němž autor nejen uvádí zdroje, ale dovysvětluje řečené či zmiňuje příklady.

Obsah a stanoviska:

V průběhu sepisování diplomové práce autor velmi často a pravidelně konzultoval se školitelem, přicházel s vlastními tezemi, sám dohledával literaturu, konzultoval problematiku na dalších pracovištích a fakultách Univerzity Karlovy, čímž prokázal kreativitu, širší vědomosti, znalost tématu i zaujetí věcí. Spolupráce s Janem Štefflem byla příkladná a pro školitele obohacující. V celé práci se autor drží tématu a dbá o maximální slovní a větnou obsažnost.

Autorovi práce se podařilo stručně a výstižně nastínit velmi aktuální téma *Autora a světa textu*, což je námět řešený jak v rámci filosofického diskursu, tak v oblasti literární vědy a hermeneutiky. Autor

práce prokázal patřičný rozhled ve všech těchto oblastech a z rozsáhlé problematiky vybral stěžejní díla, osobnosti (světové – Gadamer, Jacobson, Derrida, Foucault, Barthes, Ricoeur, Chatman, Assmannová; české – Mukařovský), jakož i oblasti bádání, na kterých demonstuje tematiku i vlastní kritické hodnocení. Autor pracuje deskriptivně, s porozuměním autorům i jejich době a svá stanoviska k těmto osobnostem náležitě promýšlí. Kapitoly představují spíše samostatné bloky, které jsou propojeny hlavním tématem, přičemž těžištěm je pole strukturalismu a post-strukturalismu. Autor se pohybuje plynule mezi světy filosofie a literární vědy, kromě hermeneutiky vstupuje do oblasti teorie narativu, dokáže kriticky reflektovat bádání z jazykové oblasti frankofonní, německé i anglosaské, s přehledem nahlíží do filosofické problematiky doby moderny i postmoderny, vnímá napětí mezi myšlenkovými přístupy i vzájemné souvislosti. Za přínosné považují autorovy vstupy do oblasti filosofické hermeneutiky, která ovlivňovala čtení textu v oblasti teologie, stála při počátcích kritické exegeze biblických textů (Schleiermacher, Ast, Dilthey, Heidegger, Gadamer) a udávala podobu „hermeneutického kruhu“ (s. 14-16). Na straně druhé autorovi neuniká moderní dění v oblasti literární vědy (např. S. Rimmon-Kenan, W. Iser) včetně oblasti orality (W. Ong), pojednává funkce jazyka, přibližuje oblast fikce, estetické dělení díla (Mukařovský), báseň a básníka, surrealistické proudy, všímá si díla Z. Mathausera, reflektuje proces čtení atd. Autor zpracovává vše, byť stručně, co k procesu čtení a vnímání autora, čtenáře a světa textu patří. Velmi vydařená je interpretace M. Foucaulta (s. 31-44) či oddíly 5.3-5.5, kde autor řeší „implikovaného autora a implikovaného čtenáře“, jakož i otázku „archivu“ nebo orality.

Autorův způsob jeho vlastního „čtení textu“ (na co sám klade v procesu čtení a vnímání sdělení textu důraz) není z práce patrný. Píše s nadhledem a u vytyčených osobností vystihuje přesně jejich přínos a způsob myšlení, což se mu daří také díky cíleně volené sekundární literatuře, které věnoval značnou pozornost. Řada zmíněných jmen a odkazů na literární díla ukazuje na autorovu sečtělou znalost moderní literatury a schopnost pracovat s texty nejen biblickými či teologickými.

Jedinou výtkou je, že práce není obsáhlejší. Autorova stručnost je však na straně druhé ctností a svědčí o zvládnutí tématu, které na 60 stranách promyšleně, náležitě odborně a zajímavě prezentoval!

Hodnocení:

Diplomová práce Jana Šteffla svědčí o kvalitách autora, jeho odborném rozhledu nejen ve zkoumané oblasti, ale také o znalosti světové i české literatury, což zaslouží zvláštní uznání. Autor předložil promyšlené dílo, jež má nesporné odborné kvality, a lze mu jen doporučit, aby ve studiu pokračoval v rámci postgraduálního doktorandského studia (PhD.)!

Klasifikace:

Výborný (1).

18.8.2019 v Praze

Jiří Lukeš